

**НАЦИОНАЛЕН УЧЕБЕН КОМПЛЕКС ПО КУЛТУРА С
ЛИЦЕЙ ЗА ИЗУЧАВАНЕ НА ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК И КУЛТУРА**

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Директор: Д-р Иван Капурдов

**Учебно-изпитна програма за определяне на годишна оценка
по история и цивилизации
за VI клас -
Общообразователна подготовка
при самостоятелна форма на обучение**

I. ВИД НА ИЗПИТА

Изпитът е писмен.

II. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение в Европейското средновековие
2. Великото преселение на народите
3. Християнството и църквата
4. Византийската империя
5. Франкската държава
6. Възникване на исляма
7. Разпространение на исляма. Арабски халифат.
8. Българската държава на Балканите
9. Възходът на България до средата на IX век.
10. Християнизация на Българската държава.
11. Делото на светите братя.
12. България при цар Симеон Велики
13. „Златният век“ на българската култура.
14. България при цар Петър и цар Самуил
15. Общество и всекидневен живот във Византия и България
16. Общество в Западна Европа
17. Ранносредновековна култура.
18. Средновековните градове в Западна Европа.
19. Кръстоносните походи.
20. Свещената Римска империя.
21. Обединение на Френското кралство.
22. Средновековна Англия.
23. Разделение на Църквите.
24. Западноевропейска култура.

25. Възстановяване на Българското царство. Първите Асеневци.
26. България при цар Иван Асен II
27. Българското общество до края на XIII век.
28. Византия и византийската общност.
29. България при цар Иван Александър.
30. Гибелта на средновековна България
31. Културното наследство на България.
32. Съпротива срещу османците до средата на XV век.
33. Османската империя.
34. Промени в живота на българите.
35. Християнската вяра – опора на българския народ.
36. Колективните опори на българите.
37. Съпротивата срещу османската власт през XVI - XVII век.
38. Българската култура.

III. ЗНАНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

- Описва възникването на цивилизации, държави и форми на държавно управление. Използва хронологични и пространствени ориентири при описание на исторически събития. Установява синхронност или асинхронност между събития, процеси и личности. Обяснява основни исторически понятия, с които работи и може да посочи примери за тях. Различава причини и последици за значими събития в световната и българската история.
- Описва характерни паметници на националната и световната култура. Дава примери за взаимни влияния между различни култури. Описва появата и развитието на религии и техни основни елементи. Определя принадлежност към общност въз основа на езика и религията.
- Дава примери за устойчивост и промени в начина на живот през епохата. Описва живота на исторически личности по зададени показатели.
- Извлича информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Изработва разширен план, създава кратък писмен отговор на исторически въпрос със зададени опори. Търси и подбира информация чрез ИКТ по зададени показатели.
- Определя причини и последици от Великото преселение на народите. Използва пространствени ориентири при локализирането на Византия, Франкската държава, България, Арабския халифат. Открива причини и последици от създаването на средновековните държави. Описва форми на държавно управление: Византия, Франкска държава, България, Арабски халифат. Извлича информация от различни източници за развитието на средновековните държави. Познава най-значимите военни конфликти през периода V- XI в. Дава примери за успехи на средновековната дипломация от периода. Описва исторически личности по зададени показатели: Юстиниан I, Аспарух, Тервел, Карл Велики, Крум, Борис I, Симеон, Самуил.
- Обяснява основни характеристики на трите съсловия в западноевропейското общество чрез източници от епохата. Описва промени в българското общество в резултат на покръстването. Обяснява системата на васалитета в Западна Европа.
- Разпознава достижения на средновековните цивилизации. Разпознава паметници от епохата с национално и световно културно значение: църквата „Св. София“ в Константинопол, Мадарски конник, „Златна църква“ в Преслав. Обяснява по зададени показатели делото на Св. Св. Кирил и Методий и техните ученици.

- Описва разпространението и утвърждаването на християнството и исляма. Познава основни елементи на християнството и исляма. Посочва ценности, общи за християнството и исляма. Дава примери за отношенията между Църквата и държавата на Изток и на Запад. Описва по зададени показатели ролята на Църквата в живота на средновековния човек. Дава примери за светци покровители на България и на Европа.
- Дава примери за централизация на държавната власт в Западна Европа. Разбира ролята на династията на Асеневци за възстановяването на българското царство. Дава примери за успехи на средновековната дипломация от периода. Разграничава причини и последици от кръстоносните походи. Познава значими военни конфликти през периода XII – XV в. Описва исторически личности по зададени показатели: Уилям I Завоевателят, Калоян, Иван Асен II, Иван Александър. Проследява по карта османското завоевание на българските земи.
- Посочва причини за възхода на градовете. Посочва положителни резултати от стопански и културни взаимодействия на българите с други европейски народи. Описва всекидневието на българското население на основата на различни исторически източници. Представя по зададени показатели ролята на мъжа и жената в обществото. Разпознава промени, настъпили в западноевропейското общество през XV век.
- Описва ролята на университетите като средища на ново образование. Разпознава паметници на националната култура със световно значение: Боянска църква, Лондонско четвроевангелие, Ивановски скални църкви, църквите в Несебър. Дава примери за православни книжовни и културни центрове (Света гора на Атон, Рилски манастир, Бачковски манастир, Търновград).
- Открива разлики между православие и католицизма. Извлича информация от различни източници за дейността на рицарски и монашески ордени. Разбира ролята на поклонничеството за културния обмен между хората. Дава примери за гонения на еретици и друговерци. Разбира значението на дейността на патриарх Евтимий.
- Използва пространствени ориентири за определяне границите на Османската империя и българското пространство в нея. Описва устройството на Османската империя. Описва мястото на българите в системата на османската държава. Представя съпротивителните действия на българите срещу османската власт
- Проследява на карта преселванията от и към българските земи. Описва процесите на ислямизация и техните резултати. Познава основни характеристики на стопанския и обществен живот в селото и града. Разбира ролята на семейството и рода за съхраняването на народността. Дава примери от всекидневието за традициите на различните религиозни общности в българските земи
- Дава примери за културите на християнството и исляма по зададени показатели. Дава примери за пресъздаване на исторически събития във фолклора. Установява асинхронност между българското и европейското културно развитие. Разбира ролята на християнската религия за съхраняване на българската народност. Обяснява по зададени показатели ролята на манастирите за съхраняване на българския народ през XV-XVII в. Посочва примери на светци-мъченици за християнската вяра.

IV. ФОРМАТ НА ИЗПИТА

Изпитът се състои в:

1. Решаване на 20 задачи от затворен тип с четири възможни отговора, от които само един е верен. Всяка задача се оценява с 1 точка за верен отговор и 0 за грешен отговор или задача без отговор.
2. Решаване на 5 тестови задачи със свободен отговор. Всяка задача се оценява в зависимост от пълнотата на отговора. Общ брой точки 20.
3. Задача за съставяне на писмен текст – отговор на исторически въпрос. Общ брой точки – 20.
4. Общият брой точки е 60 и е сума от получените точки на всички задачи.
5. Броят точки се трансформира в оценки по скала:
От 0 т. до 19 т. – Слаб 2
От 20 т. до 30 т. – Среден 3
От 31 т. до 40 т. – Добър 4
От 41 т. до 51 т. – Много добър 5
От 52 т. до 60 т. – Отличен 6

V. ВРЕМЕТРАЕНЕ НА ИЗПИТА

Изпитът е с продължителност до два астрономически часа.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

- Учебник по История и цивилизации за 6 клас на издателство „Просвета“.
Автори – Пламен Павлов, Александър Николов, Райна Гаврилова, Мария Босева